

A KORONAVÍRUS KÖVETKEZMÉNYEI A HÁTRÁNYOS HELYZETBEN LÉVŐK LAKTA TELEPÜLÉSEKEN

CONSEQUENCES OF THE CORONAVIRUS IN DISADVANTAGED SETTLEMENTS

Jeddi Bianka*

Abstract

This paper deals with the coronavirus epidemic, the related government measures and the impact of the measures, which has made a significant difference in people's lives. I focused on education as an important aspect. People living in difficult conditions experience this even more difficult. Social inequalities, I think, are now becoming even more visible. The virus has resulted in a significant disadvantage in the lives of many people: unemployment, increasing costs, and a more limited lifestyle. I think it's one of those pandemics that's going to affect people's lives for a long time to come and leave a mark on history. This research also provides some guidance and assessment of the situation of people living in Hungary. For me, it was astonishing to see a story read in an article that could happen in the 21st century. I hope it will be interesting and valuable to readers.

keywords: coronavirus, pandemic, disadvantage, education, poverty

kulcsszavak: koronavírus, világjárvány, hátrányos helyzet, oktatás, szegénység

Bevezetés

A 2019. év végén a kínai Vuhanban megjelenő új típusú koronavírus pusztított a területen. Egyes feltételezések szerint az első beteg már novemberben diagnosztizálható volt. Ez a fertőző betegség, más néven COVID-19 a tüdőt támadja, ami veszélyes szövődményeket hagy maga után, és a gyenge immunrendszerrel rendelkezők akár bele is halhatnak. Gyógymódot még nem nagyon ismer rá a tudomány. Ez a betegség villámsebességgel fertőz meg minden egyes személyt, akivel a beteg akár érintésszerűen is kapcsolatba lép. Kínában rengetegen belehaltak, és védekezésként maszkokat, kézfertőtlenítő szereket használtak, ám ezek száma is végesnek bizonyult, így a védekezés lehetősége is veszélybe került az emberek számára. Katasztrófális helyzetek alakultak ki, az egészségügy nagy terhelésnek volt alávetve, tömve voltak a kórtermek, nagy számban voltak az elhunytak, melyek pontos adatait közölni sem tudták.

A betegség kezdte kinőni magát Kínából, és az európai országokra is átragadt, Szakértők szerint az első európai beteg egy német férfi lehetett, akinek állapota nem volt súlyos, ez történt

* Jeddi Bianka, igazságügyi igazgatási alapszakos, nappalis tagozatos, 2. évfolyamos hallgató; bj19980526@freemail.hu. Konzulens: Dr. Lehotay Veronika PhD egyetemi adjunktus, Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Jogtörténeti Tanszék

január végén. Tarolt Olaszországban, ahol az egyik legnagyobb számban vannak az elhunytak, körülbelül 33.000 áldozatot követelt.¹

Magyarországon 2020 januárjában létrehoztak egy szervet, ami felkészült a vírusra, és feladata volt, hogy megakadályozza a tömeges megbetegedést. Az operatív törzs 2020. január 31-én jött létre a 1012/2020 (I.31.) kormányhatározattal a védekezés érdekében. Az első két fertőző beteget március 4-én jelentették be, aki két iráni származású egyetemista volt, mind a ketten a Semmelweis Egyetem hallgatói. Innentől kezdve pedig minden nap bővült a fertőzöttek száma, november végére már több mint 100 beteg volt az országban, megye szerte.² Az operatív törzs minden egyes nap sajtótájékoztatót tart a járvány helyzetről, és jelentést közöl. 2020. március 11-től megkezdődtek a rendkívüli helyzetre való tekintettel a rendeletek kiadása. Első körben az egyetemeket, kollégiumokat ürítették ki, és hazaküldték a diákokat, egyidejűleg ezzel bezártak minden szórakozóhelyet, később pedig az éttermet, kávéházat. Csak az élelmiszerboltokat lehetett látogatni és a drogériákat, illetve gyógyszertárakat, persze ezeket is korlátozottan és a védekezést figyelembe véve meghatározott számban, és időben. Az élet jelentősen lelassult, és beszűkült.

1. A történelemben megjelenő más fertőző betegségek

A koronavírus megelőzően számos járvány pusztított már, alábbi rövid áttekintésben ezek tanulságait foglalom össze röviden.

A történelem során a higiéniai állapotok sokkal rosszabbak voltak, mint manapság. Így nem volt ritka a különböző fertőző betegségek megjelenése, ezek a betegségek napjainkig jelen vannak, de szerencsére már kifejlesztettek rájuk megfelelő vakcinát. Ám a korai időkben ezek a betegségek nagyon gyakran halálos kimenetelűek voltak, mivel addig ismeretlenül törtek rá a szinte teljesen védtelen emberekre.

A középkori Európa egyik legfélelmetesebb betegsége a *pestis* volt, amit fekete halálnak is hívtak. Következtében becslések szerint 75–200 millió ember halt meg a 14. század közepén Európában, ami a lakosság 30-60 % -át jelenti. A járvány az évszázadok folyamán többször söpört végig, és többféle formában jelent meg. Legveszélyesebb a tüdőpestis volt.³ A történészek és a kutatók szerint a fekete halál Közép-Ázsiából, pontosabban a mai Mongólia és Nyugat-Kína területéről indult ki. Kutatások szerint a pestis patkánybolha közvetítésével, ugyanakkor terjedése cseppfertőzéssel történik, mint az influenza esetében. A betegség legdrasztikusabb jellemzője, hogy ha a fertőzés következtében pár órán belül nem kezelik a beteget, szinte biztos a hat napon belüli halál. A kórokozó belső vérzést, agyhártyagyulladást okoz. Védekezésként már ekkor is alkalmazták a karantént, és a fertőzötteket elkülönítették a külvilágtól.⁴

A járványok többnyire a hadi eseményekkel együtt vagy közvetlenül azok után jelentkeztek, a háború és a pestis szoros összefüggését más források is alátámasztják. A lőcsei krónikából tudjuk, hogy a 17. századi járványok (1622, 1664, 1679) a hadak mozgásával együtt terjedtek, a háború gyakorlatilag megakadályozta a hatékony vesztegzár fenntartását.⁵

¹ <https://hu.euronews.com/2020/03/05/a-nulladik-beteg-megvan-ki-volt-az-elso-koronavirus-fertozott-europaban> (A letöltés ideje: 2021. március 16.)

² <https://koronavirus.gov.hu/cikkek/ket-koronavirusos-beteg-van-magyarorszagon> (A letöltés ideje: 2020. november 20.)

³ Rákóczi : Vallomások II. k. 444.

⁴ Rákóczi: Emlékiratok 1710. 393.

⁵ 1679. június-december, Szepességi, avagy lőcsei krónika, 410–424.

Máshol viszont azt látjuk, hogy a pestis kitörése a háború folytatását is igen megnehezíti, a járvány 1709–11-ben szétzilálta a kuruc hadsereget.⁶ A katonák 1710 januárjában a romhányi csata előtt az erős hideg ellenére sem mernek a falvakban megszállni, inkább a mezőn a fagyos földön táboroznak.⁷ Lőcse a pestis idején megtelt menekülőkkel, akik a járvány kitörésekor továbbmenekültek, majd annak csillapodtával visszatértek, Rákóczi is az éhínség és a járvány elől szekereken menekülő asszonyokról és gyerekekről ír. A járvány következtében nem művelték meg a földeket, ami éhínséget okozott.

A pestis baktériumát nem irtották ki a világból. 1994-ben kisebb pestisjárvány pusztított Indiában, ahol hatszáz tüdő- és bubópestises beteget jelentettek. 2006-ban Kongóban kaptak százan tüdőpestist, de közülük csak 19-en haltak meg. 2019-ben egy pár egy patkány nyers veséjét ette meg Mongóliában, minthogy a népi gyógyászat gyógyszernek tartja azt. A pár bubópestises lett, és nem is élték túl a betegséget. 2013-ban világszerte 783 esetről tudtak, melyek közül 126-an haltak bele a betegségbe, azóta.⁸

Az ázsiai (vagy indiai) *kolera* pusztításait már Kr. e. 400-ban is feljegyezték. A betegség legtöbbször India északi részén pusztított – leginkább a száraz évszakban. Indiából 1829-ben jött át először Európába. 1826-tól kezdve erős kolerajárványok dúltak Ázsiában, majd Oroszországban is megjelent a betegség.⁹

Kialakulása az elmaradott higiéniai helyzetnek volt köszönhető, a betegség elsősorban széklettel, hányadékkal és szennyvízzel, illetve az ezekkel érintkező nyers élelmiszerek révén terjed. A betegség gyorsan legyengíti a szervezetet, és nagyon gyakran végzetessé válik. Ma főként a fejlődő országok nyomortelepeit érinti, ahol nem megfelelőek a táplálkozási és tisztálkodási körülmények. A vírus hasmenést, kiszáradást okoz, aminek kezelésére folyadékpótlást alkalmaznak. Van rá védőoltás, ami maximum 60%-os védettséget eredményez.¹⁰

A kolera a járványtan egyik klasszikus betegsége. Tudományos igényű leírását John Snow londoni orvos adta meg az 1854-es londoni kolerajárvány megfigyelése alapján. Ő mondta ki először, hogy a megelőzés és a járvány kordában tartásának legfontosabb eszköze a vízhálózat gondos ellenőrzése és tisztán tartása.

A betegség tüneti kezeléssel, tehát a nagy folyadékvesztés pótlásával, a beteg kiszáradásának megakadályozásával sikeresen gyógyítható. 2017 októberében az Egészségügyi Világszervezet nyilvánosságra hozta stratégiai tervét a kolera felszámolására.

1918–19-ben az *influenza A nevű vírusának terjedése* a történelem egyik legnagyobb járványa volt, amely a Föld teljes lakosságának mintegy 3-5 százalékát elpusztította. Már 1918-ban több áldozatot követelt, mint az egész első világháború. A vírusos években mintegy 21 millió, más becslések szerint 27-50 millió áldozatot követelt a világon, de akár 17 millióan is meghalhattak a járványban csak Indiában, és orvosi statisztikusok szerint Európában több mint kétmillióan haltak bele. Ezzel a „teljesítményével” a spanyolnátha az emberi történelem első nagy számban pusztító vírusos járványa lett. A vírus az Amerikai Egyesült Államokból származik, és Spanyolországban volt a legpusztítóbb jellegű. Egyesek párhuzamot vonnak a spanyolnátha és a madárinfluenza között, mondván, hogy mindkettő madarokról terjedhetett át az emberekre. Három hullámban söpört végig a világon. A karantén ellenére a betegség gyorsan

⁶ Rákóczi Vallomások II. k. 444.

⁷ ÓRI Péter: A pestisjárványok demográfiai következményei a 17–18. századi Magyarországon. Történeti Demográfiai Évkönyv. 2005. 114-162.

⁸ <https://ng.24.hu/tudomany/2019/05/06/bubopestisben-halt-meg-egy-mongol-hazaspar/> (A letöltés ideje: 2020. november 20.)

⁹ <https://www.life.hu/egeszseg/20160718-a-tortenelem-legpusztitobb-betegsegei-a-kolera.html> (A letöltés ideje: 2020. november 20.)

¹⁰ <http://www.utazaselott.hu/kolera.html> (A letöltés ideje: 2020. november 20.)

terjedt. Az Egyesült Államokban az influenzában meghaltak száma az augusztusi 2800-ról szeptemberben mintegy 12 ezerre nőtt. Az orvosok az érintett városokból azt üzenték társaiknak, hogy keressék fel az összes elérhető asztalost, és készíttessenek koporsókat. Gyűjtsenek embereket az utcáról, és ásassanak sírokat. Csak így tudnak lépést tartani a halálozásokkal.

Intézkedéseként egyes országokban az egészségügyi hatóságok karantént rendeltek el. Az Amerikai Egyesült Államokban kiadott rendelkezések szerint minden kikötő hajót át kell vizsgálni, és ha beteget találnak, akkor senki sem szállhat partra. Ez a rendelkezés betarthatatlan volt. New Yorkban betiltották a köpködést az utcán, Más városok kötelezővé tették a maszkot, és pénzbüntetést róttak ki arra, aki nem viselte. A hadviselő országokban a spanyolnáthát háborús járványnak tartották, ennek ellenére a semleges országokat, mint Svájcot, vagy Spanyolországot is sújtotta. Az élelemhiány sem volt kielégítő magyarázat; az orvosok úgy találták, hogy inkább a jól tápláltakat fenyegette.

2. Kormányrendeletek, a koronavírus kapcsán

Az Európában már megjelenő koronavírus járvány megfékezésére, a védekezés felkészülésére az országban megalakult az operatív törzs január végén. A kormány igyekezett elkerülni azokat a helyzeteket, amelyek már láthatóak voltak a többi országban, gondolok itt az olaszországi katasztrofális állapotra. A cél elsősorban az, hogy elkerüljék a hirtelen nagy létszámban megugró fertőzöttek mennyiségét, és lelassítani a folyamatot, hogy az egészségügy ne kerüljön veszélybe az ellátás, befogadóképesség terén. Ehhez viszont kormányrendeletekre volt szükség, amelyek már a kihirdetés napján hatályosak voltak az ország lakosságára nézve. A rendeletek több ügykört szabályoztak, például családvédelmet, gazdasági védelmet, és persze az egészségügyet.

Összegyűjtöttem néhányat, amelyek a leginkább befolyásolták az emberek mindennapjait, és amelyekkel megváltozott az az előtti állapot.

- 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet *Veszélyhelyzet kihirdetéséről*
- 41/2020. (III. 11.) Korm. rendelet Az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről. – határellenőrzés ideiglenes visszaállítása, zárlati kötelezettségek
- 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet Az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (II.) –bölcsődék, óvodai ellátás szüneteltetése, döntés önkormányzati hatáskörben
- 1101/2020. (III. 14.) Korm. határozat A koronavírus elleni védekezés kapcsán szükséges további intézkedésekről. - Akciócsoportok megalakulása, amelyek az egyes tevékenységek szerint biztosítottak védelmet a járványos időszakra nézve.
- 1102/2020. (III. 14.) Korm. határozat A koronavírus miatt a köznevelési és szakképzési intézményekben új munkarend bevezetéséről - Digitális munkarend az oktatásban 2020.03.16-tól
- 46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet *kereskedelmi tevékenység és vendéglátó üzlet – korlátozások* - rendezvény nem tartható - 70 év feletti személyek lehetőleg otthon -

kormányhivatalok elsődlegesen elektronikus úton működnek - eü. tanulók bevonhatósága az eü. ellátásba

- 71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet a kijárási korlátozásról – Kijárási korlátozás - A lakóhely, a tartózkodási hely, illetve a magánlakás elhagyására alapos indokkal kerülhet sor - vendéglátó üzletben nem lehet tartózkodni - 9.00 - 12.00 óra között csak 65. évet betöltöttek lehetnek az élelmiszerüzletekben, drogériában, piacon, gyógyszertárban.
- 118/2020. (IV. 16.) Korm. rendelet A hétvégére vonatkozó kijárási korlátozással összefüggésben meghozható önkormányzati intézkedésekről.
- A járvány miatt a gazdasági helyzet is veszélybe került, hiszen rengeteg ember elvesztette a munkáját a gyárak leállításával, bezárásával. Szükségessé váltak a családok védelme érdekében is az intézkedések, amelyek a gazdaságot is karbantartsák.
- 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet Bírósági végrehajtások, kilakoltatások és adótartozások felfüggesztése a veszélyhelyzet vége utáni 15. napig.
- 59/2020. (III. 23.) Korm. rendelet A veszélyhelyzet alatt lejáró gyes, gyed jogosultságokat meghosszabbítják, az édesanyákat jelenlegi státuszukban tartják a veszélyhelyzet idejére.
- 61/2020. (III. 23.) Korm. rendelet További, meghatározott tevékenységi körű kisvállalkozó kap mentességet június 30-áig a katafizetési kötelezettség alól - Haladék a március elseje előtt keletkezett katarthozásokra, befizetése a veszélyhelyzet lejárta utáni negyedévben lesz esedékes. Bővült azoknak a tevékenységeknek a köre, amelyeket folytatók adó- és járulékfizetési kedvezményekben részesülnek. A turizmusfejlesztési hozzájárulást idén március és június között nem kell fizetni.
- 87/2020. (IV. 5.) Korm. rendelete Veszélyhelyzet idején ingyenes a parkolás.
- 7/2020. (IV. 16.) KKM rendelet Versenyképesség növelő támogatási program a feldolgozóipari és üzleti szolgáltató központi szektorban működő közép- és nagyvállalatok számára - HIPA
- 144/2020. (IV. 22.) Korm. rendelete Egyszerűsödik a családtámogatási intézkedések igénybevétele, kedvezményes módosítások (csak, babaváró hitel, kamattámogatott hitelek, jelzáloghitel-tartozás elengedés, törlesztési támogatás)

A korlátozások azóta fokozatosan oldódnak fel, főként vidéken.

3. Szociális problémák: távoktatás, munkahelyek megszűnése, iskolák bezárása

A járvány okozta új szabályok nagymértékben megváltoztatták az emberek életét. Az iskolás gyerekek digitális eszközökkel tanulnak otthonról, a szülők munkahelye legrosszabb esetben megszűnt. Ez a helyzet a szegény családok életében az addigi körülményekhez képest még inkább jelentett érvágást, hiszen nem minden gyermek rendelkezik digitális eszközzel, így a tanulásra lehetőségük nincs. Arról nem is beszélve, hogy a jövedelmek tekintetében ez a mértékű kiesés is nagyon megkeseríti a mindennapokat.

A legjobban sújtott rész az országban mindenképp Borsod megyére tehető, hiszen itt rengeteg a hátrányos helyzetű település, persze minden területen van bőven szegény régió. Az intézkedések, habár az egészségügyi helyzet védelmére kerültek alkalmazásra, a szociális helyzetet nagy mértéken negatívan befolyásolja.

Jó pár cikk felkerült az internetes oldalakra, illetve a tv-ben is, hogy a járvány helyzetben milyen körülmények közt élnek ezeken a településeken.

3.1. „Szegény települések, ahol nem tudják, mi az a világjárvány.”

Nagyon sok helyen nincs lehetőség a védekezésre, sőt nem is tudják, hogy hogyan kellene. Tornanádaskán például a roma telepeken drasztikus helyzet alakult ki. A legtöbb házban kikötötték a villanyt és vizet, ez utóbbit úgy próbálják megoldani, hogy kútról viszik be saját otthonukba, hogy tudjanak főzni, mosni és tisztálkodni.

Mezei Terézia, aki egészségügyi szakközépiskolában végzett és ápolónőként dolgozott, hét gyermeket nevel nehéz körülmények között. Elmondása szerint fertőtlenítő szerekre van szükség, és több család nem tud úgy tisztálkodni, mert nincs rá lehetőség. Most felvilágosítást szeretett volna kérni, a védekezés érdekében. Családi pótlékból élnek, és a férje nemrég kapott közmunkát. Azt mondta, hogy a legtöbb családban nem a kézmosás jelenti a problémát, hanem az, ha valaki hirtelen megbetegedne úgy, hogy mentőt kelljen hívni hozzá. Ugyanis rengeteg időt kell várni, mire oda eljut.

„Volt úgy, hogy három szülést vezettem le Tornanádaskán, mert muszáj volt, mert különben vagy az anyák, vagy a gyerekek haltak volna meg.”¹¹

A digitális oktatás is nagy problémát jelent, hiszen van úgy, hogy ételre sem jut, nem, hogy ilyen eszközökre. Szerinte az lenne a legnagyobb segítség ezt illetően, ha laptopokat juttatnának el a családokhoz, hogy legalább a házi feladatot meg tudják csinálni.

Vannak olyan segítő önkéntesek, akik próbálnak a helyzeten kicsit javítani. Az egyik ilyen segítő Kis Anikó, aki fontosnak tartja azt hangoztatni, hogy ezek az emberek nem választották ezt a körülményt, hanem oda születnek, bár ezt a helyzetet sokan nem értik.

„Akik kútra járnak vízért, akik keveset esznek, akiknek nincs tartalék felhalmozva, ahol a bolti árak felemelkedtek, akkor talán megértőbben fordulunk feléjük. A mélyszegénység és a generációs mélyszegénység között élőknek nagyon kevesen értik, ezért a roma telepek ahova mi járunk számunkra nagyon sok információt hordoz.”

A Hátrányos Helyzetű Családok Egyesületének elnöke szerint ezeket a telepeket fel kell számolni. Az ottani körülmények körülbelül a 60-as vagy 70-es évek időszakának felelnek meg, de semmiképpen sem a 21. századnak. Ezt egy évvel ezelőtt nyilatkozta, azóta pedig nem változott semmit a helyzet. Az egészségügyi szakértők szerint ezeken a településeken fokozottan kellene figyelni a védekezésre, mert a megfelelő ellátás hiánya a vírus gócpontja lehet.

A digitális oktatásról sok cikk jelent meg, hiszen ez jelentős problémaként merülhet fel a mindennapokban. A Koronavírus okozta járvány helyzet miatt bezártak az iskolák, így a diákok a tanárokkal való kapcsolattartást egyéb internetes felületen, közösségi oldalakon valósítják meg. De mi van azokkal a gyerekekkel, akiknek nincs lehetőségük ezeket igénybe venni?¹²

3.2. „Hetente kétszer papíron”

A tarnabodi tanárok így oldják meg ebben az időszakban az oktatást. Az ottani diákoknak, ha van is eszközük, az internetet nem tudnák megfizetni, és ha van is rajta internet kapcsolat az

¹¹ https://rtl.hu/rtlklub/fokusz/szegeny-telepulesek-ahol-nem-tudjak-mi-az-a-vilagjarvany?fbclid=IwAR2FFQb4M_CfgGdIA54dChOAGrOJX3DkzSNdj2EEkbtQni2sGNy7v3KUmU (A letöltés ideje: 2021. február 20.)

¹² Balogh Zsuzsanna (2020): Szegény települések, ahol nem tudják mi az a világjárvány. https://rtl.hu/rtlklub/fokusz/szegeny-telepulesek-ahol-nem-tudjak-mi-az-a-vilagjarvany?fbclid=IwAR2iB4Dn5q-jeVK6zMb0QfFyGOVUpdFH48Mlj8mxVB00Ge6Y_ssEOAYcDb4 (A letöltés ideje: 2021. február 20.)

rögtön elmegy. Így az iskola egy új módszert alkalmaz, ami abból áll, hogy a tanárok otthon összeállítják a feladatlapokat a gyerekeknek, amiket a szülőknek átadnak. Az iskola bezárásával az élelmezés is kérdésként merül fel, de ez ugyanúgy folytatódik tovább, így ezeket a feladatlapokat általában akkor adják oda a szülőknek, amikor az ételért mennek az iskolákba. Úgy tűnik ez a módszer bevált, hiszen alig van olyan gyerek, aki nem küldi vissza ezeket a lapokat kitöltve, határidőre, és így mindenki egyformán részesül az oktatásból. A pedagógusok szerint a legtöbb szülőt nem érdekli, hogy tanul-e a gyermekük vagy sem, és hiába kapnak a tanítótól segítséget, a szülők nem állnak a gyerekek segítségükre, sőt van úgy, hogy magát a tanárt sem veszik komolyan.

Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének (PDSZ) elnöke szerint a tanárok valóban így juttatják el a feladatokat a tanulóknak, a digitális lehetőségek hiányában. Mivel kicsi településekről van szó, ezért nem okoz nagy gondot ennek megteremtése. Szerinte az igazi problémák a távoktatás tekintetében ezek után fognak jönni.

A PDSZ elnöke szerint a digitális munkarend „analóg változatával” nem egyszerű folyamatos munkára, tanulásra készíteni az érintett gyerekeket, ezért nagyon sok múlik a szülőkön is. Kérdés, mennyire figyelnek oda erre. Ehhez még hozzájön az is, hogy általában véve komoly ellentmondások vannak a jelenlegi tankönyvek, tantervek, és a digitális módszertan között.¹³

3.3. Az InDaHouse megjelenése, és szerepe a gyerekek oktatásában

Nőhet a szakadék a diákok között, hiszen az iskolában elsajátítható készségeket felejtethetnek el, de ezek mellett nem szabad elfelejteni a normális étkezés hiányáról, továbbá a gyermekvédelemről sem az iskolák és óvodák bezárása miatt.

Az InDaHouse Egyesület önkéntesei Borsod megyei roma gyerekeknek tartanak foglalkozásokat. Összesen 47 családdal tartanak fenn kapcsolatot, ebből 31-ben vannak iskolás korú gyerekek. Benkő Fruzsina, az Egyesület alapítója és elnöke elmondta, hogy közülük csak 11-nél voltak adottak a digitális oktatás feltételei, ezért nekik 20 háztartásban kellett segíteniük eszközökkel.

Elmondása szerint a legnagyobb probléma a hátrányos helyzetű gyerekeknél nem feltétlenül az eszközök hiánya, hanem a nehéz befogadó képesség, és ebben visszatükröződik a szülők hozzáállása is a gyerekekhez. Ezt bizonyítja az is, hogy akik nem csinálnak rendszeresen házi feladatot, ott a szülei nem együttműködők, és a gyerekek pedig elhanyagolt helyzetben élnek.

„Az gondolom, hogy a távoktatás pozitív hozadéka lehet az, ha a szülők látják, hogy mit, hogyan kell tanulni. A tanárok pedig arra figyelnek fel, hogy a gyerekek milyen környezetben élnek, hogy honnan járnak iskolába. Ez az összeköttetés mindenképpen a gyerekek javára válik.”¹⁴

Akik benne vannak az InDaHouse programban, szerencsés helyzetben vannak, hiszen kaptak eszközöket, viszont a legtöbb családban még mindig nincs megfelelő távkommunikációs eszköz, és ha van is, akkor sem tudnak korlátlan internet elérhetőséget kapni.

¹³ Eduline (2020): *Hetente kétszer papíron.*

https://eduline.hu/kozoktatasi/20200406_tavoktatasi_nehez_korulmenyek_kozott (A letöltés ideje: 2021. február 20.)

¹⁴ Rutai Lili: *Nemhogy táblagép, de internet és villany sincs: a hátrányos helyzetű gyerekek és a távoktatás.* <https://szocio.atlatszo.hu/2020/04/16/nemhogy-tablagep-de-internet-es-villany-sincs-a-hatranys-helyzetu-gyerekek-es-a-tavoktatasi/> (A letöltés ideje: 2021. február 20.)

Szerinte a legnagyobb válsághelyzetet 2020 nyara fogja hozni a családok életében, hiszen rengeteg szülő elvesztette a munkáját, és valószínű még hosszú ideig nem fognak tudni dolgozni. Ez az időszak pedig igazi kihívás lesz.

A kutatás során készítettem egy esettanulmányt is, egy borsod megyei lakosokkal, hiszen ez a régió úgy gondolom jelentősen érintett a témában. Az alábbiak során ezt ismertetem.

Interjúalanyom, Horváth Alexandra egyedülálló, mályi lakos, három gyermek édesanyja, akik iskolába járnak, tehát úgy gondoltam érintett ebben a problémakörben. Alexandra tanfolyamra jár, ahol gyakorlaton is részt kell vennie, és habár rendkívüli veszélyhelyzetet hirdettek ki, elmondása szerint ő ebből semmit nem érzett, hiszen ugyanúgy folytatta tovább a tanulást, ezáltal a bevétele sem esett ki. *„Hála Istennek, engem nem érintett a koronavírus okozta munkanélküliség.”*

Rákérdeztem az oktatási rendszerre is, hogy miképpen zajlik náluk a tanulás: *„Nálunk úgy működik, hogy akinek nincs kommunikációs eszköze, ők hármásával bemehetnek az iskolába, és a tanító elmondja az aktuális tananyagot.”*

Persze ezeken túlmenően a boltokban való tömeg, és a gyógyszertárak előtt kígyózó sorok rendkívül rosszul érintették, és elmondása szerint nagyon örülne, ha minden visszaállna a régi kerékvágásba.¹⁵

4. Segítségnyújtó szervezetek megjelenése

Több mint 15 000 liter Mol Hygi fertőtlenítőt adományoz a Mol több segélyszervezetnek, szociális és gyógyító intézménynek, önkormányzatnak, így például a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnak és a Magyar Vöröskeresztnek. Rajtuk kívül több vidéki önkormányzat is kap az adományból. A segélyszervezetek központjából az ország különböző pontjaiba osztják szét a termékeket.

2020. április 28-án, kedden érkezett meg a Magyar Máltai Szeretetszolgálat budapesti központjába a kamion, amely leszállította Mol adományát. Több ezer liter Mol Hygi kéz- és felületfertőtlenítő érkezett a központba, ahonnan tovább szállítják azt az ország különböző pontjaira, többek közt az ország hátrányos helyzetű falvaiba, közösségeihez. Április 23-tól kezdve szintén több ezer liter érkezett a Magyar Vöröskereszt központjába, ahonnan országsszerte, a megyei szervezeteken keresztül számos intézményhez és szervezethez (pl. Családok Átmeneti Otthona és hajléktalanokat ellátó intézmények) juttatja el a Vöröskereszt a fertőtlenítőket. Győri-Dani Lajos, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat ügyvezető alelnöke arról számolt be, hogy a fertőtlenítőszeret elsősorban a bentlakásos intézményekben, idősotthonokban, fogyatékkal élő emberek otthonaiban és hajléktalanszállókon fogják felhasználni. Az adomány másik részét, pedig a legszegényebb kistelepüléseken zajló programjaik során azoknak a családoknak juttatják el, akik nem tudnak maguknak fertőtlenítőszeret vásárolni.

5. Összegzés

A koronavírus minden ember életét megváltoztatta valamilyen mértékben. A hátrányos helyzetű településeken az ilyen állapotokban jelenik meg különösképpen az egyenlőtlenség, és visszamaradottság a jobb életkörülményűekkel szemben. Ez a téma nagyon érdekes és

¹⁵ Rutai Lili i.m.

információjelleget volt számomra, annak ellenére, hogy nem tudtam ezt testközelből megsejmelni, a cikkeket olvasva is látszott mindaz a nehézség, amikkel meg kell küzdeniük az ott élőknek. Azt hiszem a segítségnyújtó szervezetek, vagy bármilyen más formában segítséget nyújtó emberek ilyenkor különösen nagy terhet vesznek le az emberek hátáról, még ha csak minimálisan is. Ilyenkor mutatkozik meg az összefogás, és az együttműködés fontossága. A közoktatás tekintetében a pedagógusoknak mindenképp nagy elismerés jár, hiszen annak ellenére, hogy rengeteg diáknak nincs megfelelő elektronikus eszköze, vagy internet elérhetősége, de így is próbálják megoldani az oktatást a számukra. A munkahelyek megszűnésével kapcsolatban a kormány úgy gondolom ésszerű intézkedéseket hozott, talán sikerülhet visszaállítani a gazdaságot, illetve elkerülni a drasztikus gazdasági válságot. Mindent összevetve ez a járvány helyzet ki fog hatni egy jó ideig még az emberek életére, és újra talpra kell majd állnia az országnak. A kutatásom témájában remélem sok hasznos, érdekes dolgot tudtam átadni az olvasók számára, hogy jobban betekintést kapjanak a szegény régiókban élő emberek életéről a járványhelyzetben.